

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Syner (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "Syner", i Hjortø, Knud: *Syner*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 53. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_01-shoot-idm140211094944128/facsimile.pdf (tilgået 07. maj 2024)

Anvendt udgave: Syner

dommens, hæslighedens, fortzerebens væsker, som vi koger til de
rodtrævler, gennem hvilke den stolte blomst indsuger en næring,
den ikke selv kender.

Jeg: Endnu ved jeg ikke, hvem I er.

Koret: Vi er jere fjender, vi har tilbudt at la os tænke af jer,
digte af jer, men I forjog os, nogle dog ugærrne, og dem besøger
vi igen. Vi er vragsøds, udskudt, tankepøbel. I har anet os, der har
været et glimt af os i jer sjæl, det slukkede brat, men det har væ-
ret der, og så kommer vi igen. Vi digter ikke, vi har os digte. Når
den forvirrede sjæl i drømme har mistet sin fører, da kaster vi os
over den og lar den digte færdig, hvad den anede om dagen, da
den forjog os.

Jeg: Jeg ser en sølsom dyrehave: han dær med svinehedet, er
han pattedyr eller krybdyr? Hans blik er et menneskes, dog har
jeg aldrig modt sådant et blik. Og koen med menneskebugen –
hæslige dyr er I alle, men jere øjne er ikke dyrs øjne, men gales,
bøms, drømmeres eller digteres.

Koret: Du har anet os alle, der er ikke et menneske født, som
ikke har anet os, og vi ser til dem alle, især til dem, der hovmoder
sig af deres vilje. Vi udarbejder jere hemmelige tanker; når vi op-
dager et kom af fristebe i jert sind, viser vi jer det i drømme som
et bjerg af tillokkende synd.

Vært er vi ved asketerne! Ha, ha, jeg må grine! Husker I ham
eremiten? Om dagen tittede vi ind i hans selle, han piskede os
bort med svøber og saltris, han bandede os bort med benær og
lovsang, men han hade set os, og når så om natten han drev om
på drømmens vover, da fangede vi ham og muntrede ham med
alle slags synder, som intet ris kan piske ud af et menneskes lege-
me: Hor, skolevned, mord, tyveri, – –

Jeg: Ha, ti stille, jeg kender ramsen, en katalog over menne-
skehjertet. Men sig mig, jeg synes, måske tar jeg fejl, at I stund-
dom taler på vers, ti og jeg er digter; dog skulde jeg mene, at jere
vers står på forbandet dårlige fødder.

Koret: Her er alt forvirret og tåbeligt, slette tanker på slette
vers; vi er den underste verdens, bugens sjæl, ligtorren på men-
neskehedens stortå. Nå, men asketerne, dem hade vi mest grun af,
skønt vi fik stundom prygl: en af de største iblandt os gik i hæn-

drede år med hovedpine på grund af et blækhorn, han fik i panden af en munk, der vågede. Asketernes tid er forbi, men så har vi digterne; dem ligger vi hos om natten og gir dem tåbelige drømme, og sådan lar vi os digte op på parnasset, blandt påfugle, orne, løver og duer, og vi blander vor smagten og smadren og kvækken ind i tragisk bælen og lyrisk kvindren, erotisk kurren og episk brægen.

Se ned i dette hull! Det er vort specielle underjordiske parnas. Dær digtes med rådnede hjærner på forråvede ryggrade.

Jeg: Ha, men hvad er dette? Disse vilde dyr!

Koret: Det? Det er menneskers digt. Alt, hvad vi inspirerer dem, gir vi skikkebe og opbevarer; men hvis denne brunstige, myrdelystne hob blev sendt ud over jorden med sin ødelæggelsesbrøde --

Jeg: Hu, det må være følt at være digter!

Koret: Ja, vent! Var tanker kød og blod, og gik ideer om og hade næver, som de har kraft i ånden; hvis menneskenes had fik tænder og deres vrede kløer; blev hver foragten tanke til et spark, som ramte, hvor det sigtede, og alt med samme kraft som den, hvormed digteren hade tænkt det, da måtte Herren fra sin himmel sende ned en talrig skare stærke engle for i en hast at dræbe alle digtere og hver, der tænker ufred.

Jeg: Men hvad er det for stene, der ruller ned over skrånten?

Koret: Hoder er det. Vi har linc dem til leg for børnene, men gir dem tilbage. Her er kunstnerhoder, politiske og hverdagshoder, tabte forstår sig, dem triller vore børn med, tumler med dem, ryster og knækker dem og spiller bokst med dem.

Jeg: Men mennesket uden hoved silænge?

Koret: Får det igen. Og hvis han er kunstner, gælder han for et uroligt hoved og indfører almindelig hjærneomdrejning af beundring hos dem der elsker ham. Imens græder de gamle, og de unge ler. Imidlertid tåler nutidshoder i reglen kun den første rystning; senere blir de helt gale, og så duer de ikke så godt til kunstnere som de halvt forrykte.

Jeg: Gennem tåge så tyk som havsand ejner jeg stjærner --

Koret: Stjærner -- dem holder vi ikke; bål er det, demede venter hekkesabbaten. Dær skal du se i fuldt lys, hvad du i et sekond